

*Кадомський С.В., канд. техн. наук, доц.,
Литвиненко О.А. канд.техн.наук, доц.
(Національний університет
харчових технологій)*

ВИБІР НАЙЕФЕКТИВНІШОЇ СТРАТЕГІЇ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ПОТОЧНИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль, який регулярно відбувається на практичних заняттях повинен проводитись швидко (не може займати багато часу) і охоплювати всі прошарки студентства (які вчаться як заради знань так і заради диплому), бути інструментом не тільки перевірки, але й знаряддям для систематичної роботи над дисципліною. Контроль

може проводитись за наступними рівнями: а) розумінням того, що відбувається; б) вмінням робити правильний вибір з тих варіантів, що задаються; в) самостійне відтворення відповіді, на поставлене запитання; г) самостійне визначення проблеми і її вирішення. Під час поточного контролю викладач не може ставити перед студентом велику кількість запитань і вимагати самостійного вирішення проблеми, як під час виконання курсової роботи чи дипломного проектування. Для цього ідеальним варіантом, є тестова система, яка дозволяє робити неодноразовий контроль і давати систематичну оцінку всіх типів рішень протягом усього періоду вивчення дисципліни.

Існують різні підходи до тестового контролю. Це можуть бути: тестові завдання, відкритої чи закритої форми, з простим чи множинним вибором, за принципом відновлення частини доповіді. Але обмеженість часу під час проведення поточного контролю висуває свої вимоги, головним з яких є оптимізація параметрів тестової системи, до яких відносяться: тривалість часу контролю, кількість запитань та відповідей на них, метод їх представлення в тесті. Все це визначає тривалість часу на усвідомлення, осмислення та прийняття рішення. Всі ці параметри повинні первісно закладатися викладачем в тест.

Авторами була складена таблиця різних стратегій тестового контролю і визначені параметри їх педагогічної ефективності. Було встановлено, що при неправильному визначенні параметрів контролю у студентів або не вистачає часу, щоб зрозуміти всі питання в тесті, або виникає повне непорозуміння і з'являється небажання вчитись взагалі. Якщо ж врахувати, що студенти підказують один одному, або частково вивчають курс, або щось чули на лекції, то тоді імовірність вгадування стає ще більшою.

Аналіз накопиченого досвіду, під час поточного контролю показав, що найбільш доцільно використовувати стратегію отримання прохідного бала при найменшій кількості запитань і найбільшій імовірності відповіді (90-100 %). Причому, чим складніше запитання (вимагають більше часу на обмірковування), тим менша кількість їх потрібна. Практична перевірка такого підходу дозволяє проводити контроль дуже швидко, навіть у вільному діалозі викладача зі студентом. При цьому роль кожної самостійної відповіді різко підвищується, внаслідок чого кількість підказок зменшується, а ефективність навчання зростає.

Викладення складних предметів у вербальному вигляді приводить до того, що в учнів ускладнюється робота асоціативного мислення, вони загублюють логічні зв'язки і суть питання під час навчання. В пам'яті залишається лише набір мовних асоціацій і більше нічого. Когнітивні структури такого роду надзвичайно нестійкі. Психологами встановлено, що темп вводу нових слів під час лекції не повинен перевищувати 5% всіх слів, що зустрічаються в учбовому тексті даного уроку. Найбільш оптимальною є 3,6%. Ефекти антиципації на мовному рівні різноманітні, різнопланові, відрізняються якісно. Вони охоплюють як когнітивні, регуляторні так і комунікативні аспекти різних форм діяльності системи викладач-студент. Але при їх використанні виявлена загальна тенденція, яка вказує на зростаюче ускладнення механізмів інтеграції системи психічних процесів. Одно забуте або пропущене слово може зруйнувати всю ланку логічних висновків. Внаслідок чого студент, який ще не може під час вивчення дисципліни її структурувати і не розрізняє суттєву і формальну сторону, втрачає можливість прийняття самостійних рішень під час поточного контролю.

Кожен викладач має свій набір пошукових систем знань, але в наш час швидкого розвитку відео систем молодь більше орієнтується на не текстову, а на відеоінформацію, яка значно скорочує час на пошук довідкової інформації, полегшує емоційний зв'язок між різними асоціаціями, скорочує час прийняття рішення. Ведучу роль в забезпеченні швидкого, повноцінного та адекватного рівня навчання в наш час починають відігравати візуалізовані схеми дій. Ведучою підсистемою уявлення являються структуровані панорамні образи, різних рівнів узагальнення, включення яких в концептуальні моделі, які використовуються студентом значно підвищують ефективність пошуку відповіді. Антиципація на рівні уявлень як-би розширює простір, дозволяє вийти за рамки актуальних в область потенціальних дій та ситуацій.

Авторами показано, що для складних технічних дисциплін, які вимагають високого рівня розвитку образного мислення, таких як креслення, САПР, ТКМ, Технології машинобудування, ВСІТВ найбільш доцільним варіантом є представлення запитання або відповіді у вигляді символу або ескізного малюнку, зробленого відповідно до вимог державних стандартів та ЄСКД. При чому, якщо відповіді представлені у образному вигляді то запитання ставиться у текстовому, чи навпаки. Такий підхід, ґрунтується на мисленні мовно-образними асоціаціями, значно скорочує час на відповідь, швидше налагоджує студента в курс справи, збільшує імовірність правильної відповіді (зменшується число помилок, збільшується час на відповідь), посилює асоціативний зв'язок між словом і ділом, що в остаточному вигляді збільшує ефективність навчання.